

Ювілейні дати

До 70-ліття від дня народження доктора біологічних наук О.С. Климишина

Наукові інтереси: популяційна екологія; сукцесії рослинності високогір'я і верхньої межі лісу Українських Карпат; біорізноманіття; електронні бази даних музеїв колекцій; природнича музеологія.

Навчання і трудова діяльність: Климишин Олександр Семенович, доктор біологічних наук, старший науковий співробітник народився 16 липня 1948 р. у Львові в сім'ї службовців. Закінчив спеціалізовану середню школу № 52 м. Львова. Був переможцем Всеесоюзної телевізійної олімпіади для старшокласників "В тайниках природи" (голова журі – академік О.І. Опарін). Вищу освіту отримав у Львівському державному університеті ім. І. Франка на кафедрі зоології біологічного факультету. Був членом Студентського наукового товариства, де виконав дослідження з визначення віку ссавців за шаруватими структурами дентину і цементу

зубів, з екології норвезького лемінга на "Семи островах" Баренцевого моря й екології водяної полівки на островах Кандалакшської затоки Білого моря. Трудовий шлях починав у геоботанічній експедиції науково-дослідного сектору Львівського університету, очоливши стаціонарні дослідження рослинності зони помірно посушливих степів Північного Казахстану. З 1975 по 1985 рр. працював і навчався в стаціонарній аспірантурі Львівського відділення Інституту ботаніки АН України (нині Інститут екології Карпат НАН України). У 1983 р. захистив кандидатську дисертацію на тему "Порівняльна характеристика ценопопуляцій ожики лісової в біогеоценозах Карпат". З 1985 р. працює у Державному природознавчому музеї НАН України на посадах вченого секретаря, заступника директора з наукової роботи і нині головного наукового співробітника. За цей час ним, крім продовження досліджень динаміки рослинності Карпат, було розроблено теоретичні засади нового наукового напряму, що займає особливе місце серед спеціальних музеологій, – "природничої музеології", предметом дослідження якого у широкому значенні є природна спадщина. Це втілилося у підготовленій "Інструкції з організації обліку, зберігання та використання зібрання природничого музею", де було обґрунтовано специфіку природничомузейної діяльності, серії статей з фондою, експозиційної, аналітико-інформаційної та науково-освітньої природничомузейної діяльності, словника-довідника "Природнича музейна термінологія" (2003), навчального посібника "Природнича музейологія" (у співавторстві з І.В. Шидловським), монографії "Основи природничої музейології" (2017). Ним вперше визначено "природну музейологію" як науку про специфічне музейальне (пізнавальне і оцінювальне) ставлення людини до природи, що виявляється у збиранні, збереженні, вивченні та використанні інформації про природні процеси, об'єкти і явища за

допомогою натуналій, інших носіїв пам'яті та об'єктивується в історії у різних формах (2006). У 1990 р. О.С. Климишин отримав вчене звання старшого наукового співробітника за спеціальністю "екологія". Докторську дисертацію на тему "Сукцесійна трансформація високогірних біогеоценозів Українських Карпат" захистив у 2008 р. на Спецраді Дніпропетровського національного університету. В ній розвинуто та поглиблено теоретичні положення В.М. Сукачова, М.А. Голубця, К.А. Малиновського стосовно форм динаміки біогеоценозів, що дало можливість сформулювати поняття елементарної сукцесійної системи, як основної одиниці еволюційних змін біогеоценотичного покриву, а також встановити типи сукцесійних систем (циколоценонів) і сукцесійних комплексів високогір'я Карпат. У період з 2009 по 2016 рр. О.С. Климишин працював за сумісництвом на посадах доцента і професора кафедри ботаніки біологічного факультету (ЛНУ). Він є автором понад 120 наукових публікацій.

Дружина Наталія Ігорівна – біохімік, доцент ЛНУ. Донька Каріна – економіст, здобула освіту в ЛНУ і університеті Сан-Хоше (США), працює в компанії "Octopus Labs". Зять В'ячеслав – фізик, фінансист, випускник КНУ імені Тараса Шевченка і Стенфордського університету, доктор наук, відомий фахівець в галузі розробки штучного інтелекту, працює в "JPMorgan Chase & Co.". Разом з двома онуками проживають в Лондоні. Син Дмитро – генетик, випускник ЛНУ, доцент ЛНМУ імені Данила Галицького, працює у медичному центрі Седарс-Сінай. Невістка Ірина – мікробіолог, випускниця ЛНУ, розкрила свої художні здібності в дансько-українській компанії в галузі комп’ютерного дизайну одягу. Проживають у Лос-Анджелесі (США).

Громадська діяльність: член спецради із захисту кандидатських дисертацій Інституту екології Карпат НАН України за спеціальністю "екологія"; член вченої ради Державного природознавчого музею НАН України; науковий редактор періодичного видання "Наукові записки Державного природознавчого музею"; науковий редактор серії "Наукові колекції Державного природознавчого музею"; член редколегії періодичного збірника "Подільський природничий вісник" Кам'янець-Подільського національного університету; експерт "Українського центру розвитку музейної справи"; член ради природничої секції Українського національного комітету Міжнародної ради музеїв "ICOM Україна", член Українського ботанічного товариства, де тривалий час виконував обов'язки секретаря Львівського відділення, та Наукового товариства імені Шевченка (НТШ).

Хобі: мисливство і рибальство, садівництво, фотографування, гітара, туризм.

Основні публікації:

- Климишин А.С., Павлюк Р.С. Биотопы зарослей прибрежной растительности водоемов Кургальджинского озерно-равнинного района как основные очаги инвазии некоторых животных паразитами // Материалы геоботанического обследования Северного Казахстана. – Львов, 1972. – С. 116–121.
- Жиляев Г.Г., Климишин О.С. Насінне розмноження рослин у первинних і вторинних угрупованнях Українських Карпат // Укр. ботан. журн. – 1979. – 36, № 3. – С. 219–224.
- Климишин О.С. Онтогенез і вікові особливості короткокореневищного багаторічника *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin. // Укр. ботан. журн. – 1981. – 38, № 5. – С. 13–17.
- Климишин А.С. Изменение основных свойств ценопопуляций *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin. во временном ряду дигрессивной сукцессии // Биология, экология и взаимоотношения популяций растений. – М.: Наука, 1982. – С. 128–133.
- Климишин А.С., Слободян Г.М. Щільність і віковий склад фітоценопопуляцій карпатських чорничників // Укр. ботан. журн. – 1983. – 40, № 1. – С. 39–42.
- Климишин А.С. Сравнительная характеристика ценопопуляций *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin. в біогеоценозах Карпат: Автoreф. дис. ... канд. бiol. наук. – Дніпропетровськ, 1983. – 24 с.
- Царик Й.В., Климишин О.С. Ценопопуляційна структура вторинних лучних фітоценозів Карпат // Укр. ботан. журн. – 1984. – 41, № 5. – С. 9–13.

- Дигрессия биогеоценотического покрова на контакте лесного и субальпийского поясов в Черногоре / Под общ. ред. К.А. Малиновского. – К.: Наук. думка, 1984. – 208 с. (серед авторів **О.С. Климишин**).
- **Климишин О.С.**, Кияк В.Г. Структура ценопопуляцій рослин в угрупованні *Juncetum festucosum supinae* // Укр. ботан. журн. – 1985. – 42, № 5. – С. 52–54.
- **Климишин А.С.** Структура ценопопуляций *Luzula sylvatica* (Juncaceae) в растительных сообществах Украинских Карпат // Бот. журн. – 1985. – Т. 70, № 8. – С. 71–73.
- **Климишин А.С.**, Рудышин М.П. Мишевидные грызуны как фактор ускорения циклического развития карпатских ценопопуляций ожика лесной // Растительноядные животные в биогеоценозах суши: материалы Всес. совещ., Валдай, 3–6 июня. 1984 г. – М.: Наука, 1986. – С. 142–144.
- **Климишин О.С.** Взаємовідносини між популяціями рослин у монодомінантних смерекових лісах Карпат // Укр. ботан. журн. – 1986. – Т. 43, № 1. – С. 72–73.
- **Климишин О.С.** Базові вікові спектри ценопопуляції *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin // Укр. ботан. журн. – 1986. – Т. 43, № 2. – С. 69–79.
- **Климишин А.С.** Жизненность ценопопуляций *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin в фитоценозах Карпат // Сб. научн. тр. "Флора и растительность Украины" / отв. ред. К.М. Сытник. – К.: Наук. думка, 1986. – С. 52–54.
- **Климишин А.С.**, Коржинский Я.В. Особенности фенологического развития растений в сообществах boreально-генетического ряда // Экология. – 1986. – № 2. – С. 126–128.
- Малиновский К.А., Царик И.В., **Климишин А.С.** Изменения структуры ценопопуляций растений в процессе дигрессивной смены елового леса // Бот. журн. – 1986. – Т. 71, № 7. – С. 871–880.
- **Климишин О.С.** Структура і динаміка фітогенного поля *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin // Укр. ботан. журн. – 1987. – Т. 44, № 1. – С. 32–35.
- **Климишин О.С.** Особливості насінного розмноження *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin у фітоценозах Українських Карпат // Укр. ботан. журн. – 1987. – Т. 44, № 3. – С. 46–50.
- **Климишин А.С.** К изучению динамики ценопопуляций лесных растений Карпат // Сб. научн. тр. "Динамика ценопопуляций травянистых растений". – К.: Наук. думка, 1987. – С. 69–79.
- Малиновський К.А., **Климишин О.С.**, Попадюк В.В. Вплив режиму заповідності на відновлення корінної рослинності у високогір'ї Карпат // Укр. ботан. журн. – 1987. – Т. 43, № 3. – С. 62–66.
- **Климишин А.С.** Адаптивные реакции корневищного многолетника *Luzula sylvatica* (Huds.) Gaudin. // Сб. научн. тр. "Ботанические исследования на Украине". – К.: Наук. думка, 1990. – С. 39–40.
- **Климишин О.С.**, Кулик Т.Г. Структура і стан ботанічних фондів Державного природознавчого музею // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – 1994. – Т. 11. – С. 93–97.
- **Климишин О.С.** Стан популяцій реліктових трав'яних рослин на Розточчі // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – 1994. – Т. 11. – С. 65–68.
- **Климишин О.С.** Особливості опаду популяцій кореневищних, вегетативно рухомих рослин // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – 1996. – Т. 12. – С. 41–42.
- **Климишин А.С.**, Кузярин А.Т. Коллекция орхидных в гербарии Государственного природоведческого музея НАН Украины // Сб. научн. тр. "Охрана и культивирование орхидей". – Краснодар, 1998. – С. 78–80.
- **Климишин О.С.** Музейні природничі колекції як засіб наукового документування біорізноманітності // Наук. зап. Держ. природозн. музею НАН України. – Львів, 1998. – Т. 14. – С. 3–5.
- **Климишин О.С.** Наукові основи природничої музейної діяльності // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2000. – Т. 15. – С. 11–21.
- **Климишин О.С.** Наукова концепція фондою роботи Державного природознавчого музею НАН України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2001. – Т. 16. – С. 3–32.

-
- **Климишин О.С.**, Чорнобай Ю.М., Бокотей А.А. [та ін.] Наукова концепція експозиції Державного природознавчого музею НАН України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2002. – Т. 17. – С. 1–14.
 - **Климишин О.С.** Проблеми ведення природничо-музейологічного моніторингу // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2002. – Т. 17. – С. 15–20.
 - **Климишин О.С.**, Войчишин В.К. Наукова концепція інформатизації Державного природознавчого музею НАН України // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2003. – Т. 18. – С. 5–16.
 - **Климишин О.С.** Природнича музейна термінологія: Словник-довідник. – Львів, 2003. – 244 с.
 - **Климишин О.С.**, Шрубович Ю.Ю. Екологічна складова в освітньо-виховній функції природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2004. – Т. 19. – С. 5–16.
 - **Климишин О.С.** Екологічні аспекти природничо-музейної комунікації // Зб. праць Наук. природничо-історичн. музею НАУ. – Київ, 2004. – Вип. 1. – С. 107–116.
 - **Климишин О.С.**, Ткач І.І. Знахідка *Bison priscus* Bojanus на Малому Поліссі (Волино-Поділля) // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2004. – Т. 19. – С. 167–170.
 - **Климишин О.С.** Історія формування зоологічних колекцій Державного природознавчого музею НАН України // Сучасні проблеми зоологічної науки: Матеріали Всеукр. наук. конф. "Наукові читання присвячені 170-річчю заснування кафедри зоології та 100-річчю з дня народження професора О.Б. Кістяківського". – К.: Вид.-поліграф. центр "Київський університет", 2004. – С. 74–76.
 - **Климишин О.С.** Довгочасний моніторинг відновлення угруповань *Duschekia viridis* (Chaix) Opiz на заповідних територіях Чорногори (Українські Карпати) // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2004. – Т. 20. – С. 107–114.
 - **Климишин О.С.**, Чорнобай Ю.М. Основні принципи і методи побудови природничої експозиції // Музейний щорічник. – Чернівці, 2005. – Вип. 3–4. – С. 138–144.
 - **Климишин О.С.** Особливості природничомузейної діяльності // Музейний щорічник. – Чернівці, 2005. – Вип. 3–4. – С. 145–148.
 - Чорнобай Ю.М., **Климишин О.С.**, Войчишин В.К., Лещинський Є.Я. Інформаційний портал Львівського Державного природознавчого музею // Вісник НУ "Львівська політехніка". Інформаційні системи та мережі. – Львів, 2005. – № 549. – С. 44–54.
 - **Климишин О.С.** Зміст і завдання комунікаційної діяльності природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2005. – Вип. 21. – С. 5–10.
 - **Климишин О.С.**, Олешко Є.В. Застосування лентикулярної технології в музейній справі // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2006. – Вип. 22. – С. 11–16.
 - Годунько Р.Й., Войчишин В.К., **Климишин О.С.** та ін. Номенклатурні типи і типові серії // Наукові колекції Державного природознавчого музею. – Львів, 2006. – Вип. 2. – 122 с.
 - **Климишин А.С.** Новые подходы к проблеме музейного документирования природной среды // Наука и новые технологии в современном музее: VI Всерос. научн.-практ. конф. Ассоц. естественноистор. музеев России, Москва, 24–25 апр. 2006 г. – М., 2006. – с. 62–63.
 - **Климишин О.С.**, Коржинський Я.В., Інкін Є.Д. Вплив заповідання на відновлення кліматичної верхньої межі лісу в Українських Карпатах // Вісн. Львів. у-ту. Сер. біол. – 2007. – Вип. 45. – С. 115–120.
 - **Климишин О.С.** Моніторинг відновлення первинного рослинного покриву у високогір'ї Чорногори // Актуальні питання досліджень рослинного покриву Українських Карпат: матеріали міжнар. регіон. наук. конф., 4–6 жовт. 2007 р. – Ужгород, 2007. – С. 64–66.
 - **Климишин О.С.** Моніторинг природного різноманіття засобами музеїв природничого профілю // Сучасні проблеми фізіології та інтродукції рослин: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 22–23 трав. 2007 р.). – Дніпропетровськ, 2007. – С. 64–65.

- **Климишин О.С.**, Коржинський Я.В., Інкін Є.Д. Демутаційні зміни рослинності на межі лісового і субальпійського поясів у Чорногорі (Українські Карпати) // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2007. – Вип. 23. – С. 17–24.
- **Климишин О.С.** Демутаційна трансформація високогірних фітосистем Українських Карпат // Віsn. Прикарпатськ. у-ту. Серія біол. – 2007. – Вип. 7-8. – С. 279–281.
- **Климишин О.С.** Структурні рівні і сукцесійна організація біосистем // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2008. – Вип. 24. – С. 27–34.
- **Климишин О.С.** Антропогенна сукцесійна трансформація корінних приполонинних лісів Українських Карпат // Відновлення порушеніх природних екосистем: матеріали Третьої міжнар. конф. (м. Донецьк, 7-9 жовтня 2008 р.). – Донецьк, 2008. – С. 256–262.
- **Климишин О.С.** Сукцесійна трансформація корінних трав'яних фітоценосистем високогір'я Українських Карпат // Віsn. Прикарпатськ. у-ту. Серія біол. – 2008. – Вип. 9. – С. 15–23.
- **Климишин О.С.** Методологічні та методичні засади науково-природничого моніторингу // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. Екологічний збірник-4. – Т. 23. – Львів, 2008. – С. 329–335.
- **Климишин О.С.** Рівні і ступені організації фітосистем // Віsn. Дніпропетровськ. у-ту. Серія: Біологія, екологія. – 2008. – Т. 16, № 7. – С. 104–110.
- **Климишин О.С.** Філоценогенетичні передбудови сукцесійних систем карпатського високогір'я // Значення та перспективи стаціонарних досліджень для збереження біорізноманіття: матеріали міжнар. наук. конф., Львів-Пожижевська, 23–27 вер. 2008. – Львів, 2008. – С. 182–183.
- **Климишин О.С.** Сукцесійна трансформація високогірних біогеоценозів Українських Карпат: Автoreф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра біол. наук за спеціальністю 03.00.16 – екологія. – Дніпропетровськ, 2008. – 44 с.
- **Климишин О.С.** Саморегуляція, самоорганізація та еволюційні зміни сукцесійних систем високогір'я Українських Карпат // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2009. – Вип. 25. – С. 25–38.
- **Климишин О.С.** Державний природознавчий музей НАН України: історія становлення та перспективи розвитку // Природнича музеологія: теорія та практика: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., Кам'янець-Подільський, 17–18 вер. 2009. – Львів – Кам'янець-Подільський, 2009. – С. 89–97.
- **Климишин О.С.** Сукцесійна трансформація корінних деревно-чагарниковых фітоценосистем високогір'я Українських Карпат // Віsn. Прикарпатськ. у-ту. Серія біол. – 2009. – Вип. XIII. – С. 5–12.
- **Климишин О.С.** Теоретичні та методологічні аспекти досліджень сукцесійної трансформації біогеоценозів // Подільський природничий вісник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2010. – Вип. 1. – С. 15–23.
- **Климишин О.С.** Сучасні проблеми природничої музеології // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2010. – Вип. 26. – С. 3–14.
- **Климишин О.С.** Оптимізація, охорона і раціональне використання рослинності високогір'я та верхньої межі лісу Українських Карпат // Віsn. Львів. у-ту. Сер. біол. – 2010. – Вип. 54. – С. 27–40.
- **Климишин О.С.** Музей і пам'ять // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2011. – Вип. 27. – С. 165–166.
- **Климишин А.С.** Состояние компьютеризации гербарных коллекций в Украине // Материалы Междунар. научно-практ. конф. "Биологические музеи: роль и место в научно-образовательном пространстве", Махачкала, 19-20 июня. 2011 г. – Махачкала, 2011. – С. 24–28.
- **Климишин О.С.** Розробка електронної бази даних для гербарних колекцій судинних рослин // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2011. – Вип. 27. – С. 15–24.
- **Климишин О.С.** Історичні аспекти, сучасний стан і перспективи розвитку гербарної справи в Україні // Подільський природничий вісник. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2011. – Вип. 2. – С. 152–163.

-
- **Климишин О.С.** Адаптивні зміни біоморф трав'яних вегетативно рухливих багаторічників у ході антропогенної сукцесії // Сучасна фітоморфологія. – Львів, 2012. – С. 201–204.
 - **Климишин О.С.** Система зберігання гербарних фондів // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2012. – Вип. 28. – С. 11–24.
 - **Климишин О.С., Шидловський І.В.** Історія становлення природничих музеїв // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2014. – Вип. 30. – С. 23–30.
 - Бокотей А.А., Дзобенко Н.В., **Климишин О.С.,** Черемних Н.М. Нові форми природничомузейної виставкової діяльності // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2014. – Вип. 30. – С. 59–68.
 - **Климишин О.С.,** Дяків Х.І., Позинич І.С. Освітні аспекти природничомузейної комунікації // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2015. – Вип. 31. – С. 15–22.
 - **Климишин О.С.,** Гураль Р.І. Портал Державного природознавчого музею НАН України в мережі Інтернет // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2015. – Вип. 31. – С. 23–28.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Екологічні ніші ксилосапротрофних аскомікотів (Ascomycota) мертвого букового субстрату // Щорічник Інституту екології Карпат НАН України "Наукові основи збереження біотичної різноманітності". – Львів, 2016. – Т. 7 (14). – № 1. – С. 11–26.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Ксилотрофні анатоморфні гриби (Ascomycota) НПП "Сколівські Бескиди" // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: матеріали Третьої міжнар. наук.-практ. конф. (13–14 травня 2016 р., смт Путила, Чернівецька обл.). – Чернівці: "Друк Арт", 2016. – С. 104–105.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Класифікація екологічних ніш ксилотрофних грибів // Матеріали XIX Міжнародної науково-практичної конференції "Екологія. Людина. Суспільство" (12–13 травня 2016 р., м. Київ). – К.: НТУУ "КПІ", 2016. – С. 16–17.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Екологічні ніші ксилосапротрофних аскомікотів гірських лісових екосистем // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2016. – Вип. 32. – С. 49–60.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Спеціалізація ксилотрофних аскомікотів до деревного субстрату (на прикладі гірських лісових екосистем Сколівських Бескидів) // Праці наук. т-ва ім. Шевченка. Екологічний збірник. – Львів, 2016. – Т. XXXXVI. – С. 139–152.
 - **Климишин О.С.,** Сичак Н.М. Таксономічна структура колекційних фондів родини *Orchidaceae* у провідних гербаріях Львова. – Укр. ботан. журн. – 2016. – 73(4): 379–388.
 - **Климишин О.С.,** Шидловський І.В. Природнича музеологія. – Львів, 2017. – 208 с. – (Навчальний посібник). Електронне видання, режим доступу: <http://zoomus.lviv.ua/files/nature>, вільний.
 - Черемних Н.М., **Климишин О.С.** Зразок інструкції з організації обліку, зберігання та використання зібраних Природничого музею // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2017. – Вип. 33. – С. 99–110.
 - **Климишин О.С.** Основи природничої музеології. – LAP Lambert Academic Publishing, 2017. – 177 с.
 - Бублик Я.Ю., **Климишин О.С.** Аналіз ксилотрофної аскомікобіоти (Ascomycota) об'єктів ПЗФ Українських Карпат // Наук. зап. Держ. природозн. музею. – Львів, 2017. – Вип. 33. – С. 143–152.

Зичимо ювіляру здоров'я, сімейного благополуччя і подальших творчих успіхів!

Редакційна колегія